

Stichting Openbare Bibliotheken
in de gemeente Emmen

Jaarrekening

2018

de Bibliotheek
Emmen

**Stichting Bibliotheken in de gemeente Emmen
Mevrouw M. Brons
Noorderplein 101
7811MG EMMEN**

Jaarrapport 2018

INHOUDSOPGAVE

Pagina

1. Bestuursverslag

1.1 Bestuursverslag 2

2. Jaarrekening

2.1 Balans per 31 december 2018 5

2.2 Staat van baten en lasten over 2018 7

2.3 Kasstroomoverzicht over 2018 8

2.4 Toelichting op de jaarrekening 9

2.5 Toelichting op de balans 13

2.6 Toelichting op de staat van baten en lasten 20

3. Overige gegevens

3.1 Controleverklaring 26

Stichting Bibliotheken in de gemeente Emmen te Emmen

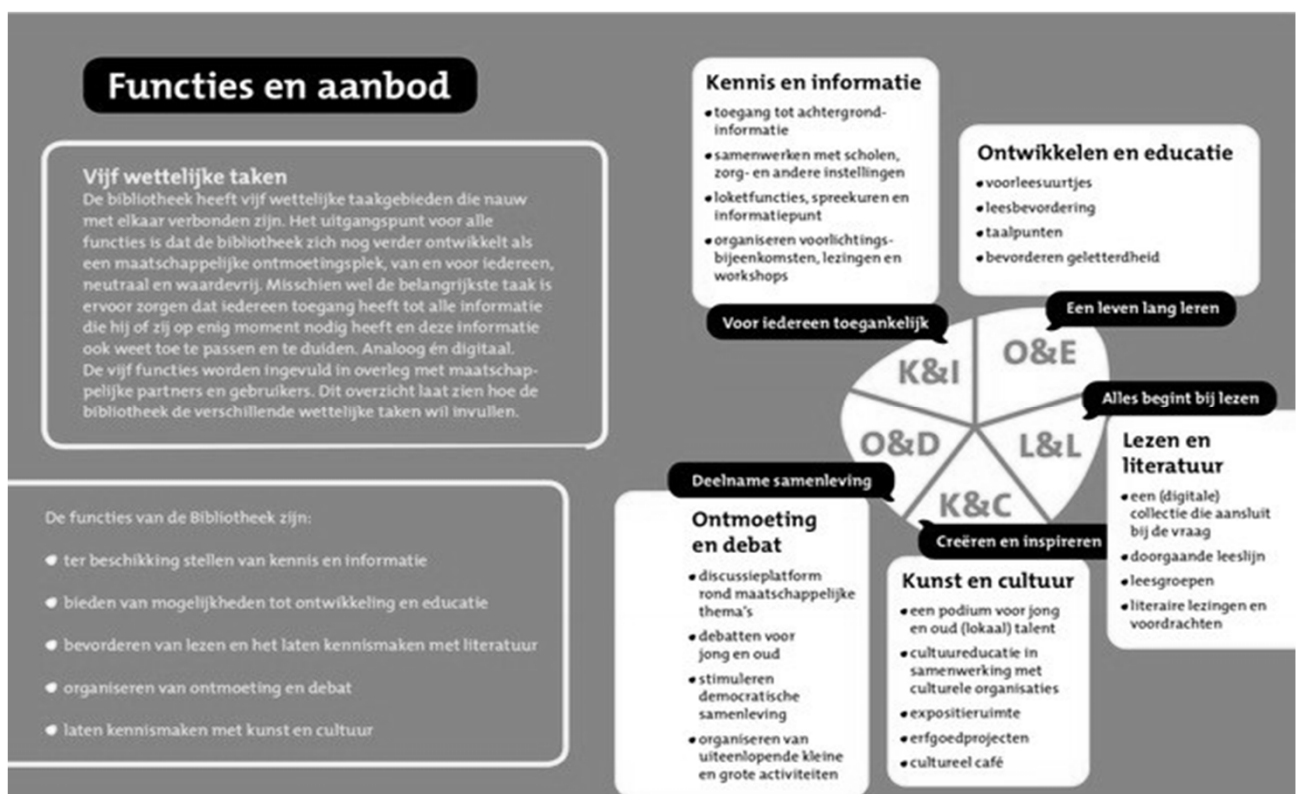
1.1 Bestuursverslag

Hierbij biedt de directeur-bestuurder van de Stichting Openbare Bibliotheken in de gemeente Emmen de jaarrekening 2018 aan.

Deze stichting geeft invulling aan de bibliotheekvoorziening in de gemeente Emmen op basis van de 5 wettelijke functies:

- Ter beschikking stellen van kennis en informatie
- Bieden van mogelijkheden tot ontwikkeling en educatie
- Bevorderen van lezen en het laten kennismaken met literatuur
- Organiseren van ontmoeting en debat
- Kennis laten maken met kennis en cultuur

Een nadere invulling is beschreven in het visiedocument 'OBE in 2022, De Bibliotheek het maatschappelijk hart van de samenleving'

De complete versie is te vinden op de website van de bibliotheek

https://www.bibliotheekemmen.nl/images/Bibliotheek-Emmen---visie-document_SPREAD_DIGI.pdf

Op basis van deze 5 functies zijn in de begroting 2018 ook de producten en resultaatverwachtingen beschreven. Deze begroting werd in het najaar goedgekeurd, inclusief een toekenning van 1% indexatie. Gebaseerd op de functies – van klassieke bibliotheek naar maatschappelijk bibliotheek – werd het transitieproces in organisatievernieuwing voortgezet in 2018.

De gehanteerde grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd gebleven ten opzichte van het voorgaande jaar. De vergelijkende cijfers van het voorgaande boekjaar zijn, waar nodig, slechts qua rubricering voor vergelijkingsdoeleinden aangepast.

Stichting Bibliotheken in de gemeente Emmen te Emmen

1.1 Bestuursverslag

Inhoudelijk zijn er, naast de vele reguliere activiteiten in het verslagjaar vooral veel zaken in gang gezet. M.b.t. het al dan niet verplaatsen van de centrale bibliotheek werd er in 2017, op verzoek van de gemeente een Programma van Eisen ingediend. helaas kwam hierover in 2018 geen duidelijkheid. Hierop is nu besloten om in 2019 in het huidige pand aan het Noorderplein een herinrichting uit te voeren en groot onderhoud te plegen.

Begin 2018 verscheen het visiedocument 'OBE in 2022, De Bibliotheek, het maatschappelijk hart van de samenleving.

Nieuw beleid vraagt ook aanpassingen in de organisatie en vernieuwing/uitbreiding van formatie. Dit proces zal ook in 2019 voortgang vinden.

In het verslagjaar werd er een vervolg gegeven aan de provinciale innovatieagenda van de 4 Drentse bibliotheekorganisaties tot stand, grotendeels gefinancierd door de provincie. Hierbij is de insteek m.n. inhoudelijke vernieuwing. Eerder besloot de provincie om extra financiële middelen ter beschikking te stellen aan gemeenten t.b.v. het lokale bibliotheekwerk, met name bedoeld om de toegankelijkheid van de bibliotheken op het platteland te waarborgen en innovatie met meer kracht door te zetten. Hiervoor heeft de bibliotheek het plan 'Naar een maatschappelijke bibliotheek' ingediend bij de gemeente Emmen, op basis waarvan een beschikking werd afgegeven voor een bedrag van € 500.000 voor de periode 2018-2022. Hiervan werd in 2018 € 100.000 ter beschikking gesteld.

In Erica werd een nieuw servicepunt geopend in 't Schienvat. Dit servicepunt, voorzien van selfservice en gericht op volwassenen en peuters, kent dezelfde openingstijden als dit dorpscentrum: alle werkdagen en avonden.

De begroting 2019 is op 11 oktober 2018 ingediend bij de gemeente Emmen. De begroting 2019 heeft als basis het toegekende subsidiebedrag voor 2018, met daarbij een loonindexatie van 2% en prijscompensatie van 1½%, waarmee het gevraagde subsidiebedrag op € 2.656.353 uit komt. De gemeente heeft op 15 februari 2019 een beschikking voor dit bedrag afgegeven als maximale subsidie. In samenvattende vorm ziet de begroting er als volgt uit:

Subsidie gemeente	2.656.353	
Project subsidies	196.000	
Overige inkomsten	548.000	
Totaal Baten		3.400.353
Lonen en salarissen	1.867.513	
Mediakosten	412.000	
Huisvestingskosten	476.000	
Projectkosten	196.000	
Afschrijvingen	169.500	
Algemene en organisatiekosten	425.335	
Totaal lasten		-3.546.348

Tekort		-145.995
		=====

Voor een uitvoerig verslag, inclusief resultaten van het gebruik, verwijzen we u naar het inhoudelijk jaarverslag over 2018. Voor het jaar 2020 heeft de Gemeente Emmen een bezuinigingsdoelstelling neergelegd voor de Bibliotheek. Op dit moment is de definitieve omvang en impact hiervan niet bekend. verdere gesprekken met de gemeente zijn gepland.

1.1 Bestuursverslag

In het verslagjaar zijn er enkele mutaties geweest in de samenstelling van de Raad van Toezicht. Dhr. J.C. Franssen is afgetreden, evenals mw. Y Lübbers-Fuhler en mw. I. Hoogland Foppen. Er traden 2 nieuwe leden toe, te weten dhr. H.J. van der Scheer en dhr. J. Gernaat. De invulling van de functie van directeur-bestuurder is ongewijzigd.

Emmen,

Raad van Toezicht (Samenstelling op 31 december 2018):

Voorzitter: dhr. H.J. van der Scheer

Penningmeester: dhr. W. Snippe

Secretaris: vacature

Leden: mw. G. Hilgen

dhr. J. Gernaat

mw. A. Sanders-Bijleveld

Directeur-bestuurder: Mw M. Brons

Stichting Bibliotheken in de gemeente Emmen te Emmen

2.1 Balans per 31 december 2018

(Na resultaatbestemming)

ACTIVA	31 december 2018		31 december 2017	
	€	€	€	€
Vaste activa				
<i>Materiële vaste activa</i>				
Bedrijfsgebouwen en -terreinen	764.728		779.010	
Inventaris	184.043		235.787	
Vervoermiddelen	92.916		133.709	
		1.041.687		1.148.506
Viottende activa				
<i>Vorraden</i>				
Gereed product en handelsgoederen	-		6.100	
		-		6.100
<i>Vorderingen</i>				
Handelsdebiteuren	7.237		27.635	
Belastingen en premies sociale verzekeringen	33.590		35.893	
Overige vorderingen	78.254		69.565	
		119.081		133.093
<i>Liquide middelen</i>		1.731.479		1.548.601
Totaal activazijde		<u>2.892.247</u>		<u>2.836.300</u>

Stichting Bibliotheken in de gemeente Emmen te Emmen

2.1 Balans per 31 december 2018

(Na resultaatbestemming)

	31 december 2018		31 december 2017	
	€	€	€	€
PASSIVA				
<i>Vrij besteedbaar vermogen</i>				
Bestemmingsreserves	757.602		757.602	
Overige reserves	1.337.096		1.348.088	
		2.094.698		2.105.690
Voorzieningen				
Overige voorzieningen	45.639		41.095	
		45.639		41.095
Langlopende schulden				
Schulden aan kredietinstellingen	-		61.031	
		-		61.031
Kortlopende schulden				
Schulden aan kredietinstellingen	200		-	
Aflossingsverplichtingen	61.031		58.321	
Handelscrediteuren	113.002		64.102	
Belastingen en premies sociale verzekeringen	76.596		95.533	
Overige schulden	214.695		224.526	
Overlopende passiva	286.386		186.002	
		751.910		628.484
Totaal passivazijde		2.892.247		2.836.300

Stichting Bibliotheken in de gemeente Emmen te Emmen

2.2 Staat van baten en lasten over 2018

	2018	Begroting 2018	2017
	€	€	€
Subsidie Gemeente	2.500.485	2.500.485	2.475.728
Inkomsten gebruikers	404.486	372.000	417.979
Subsidie Projecten	236.724	153.198	255.324
Overige inkomsten	212.616	205.500	208.911
Baten	3.354.311	3.231.183	3.357.942
Bruto exploitatieresultaat	3.354.311	3.231.183	3.357.942
Lonen en salarissen	1.095.650	1.075.698	1.011.237
Sociale lasten	203.658	202.944	182.275
Pensioenlasten	184.668	200.444	175.431
Afschrijvingen materiële vaste activa	162.351	150.000	148.929
Overige personeelskosten	174.521	161.500	162.642
Huisvestingskosten	456.826	458.000	467.257
Automatiseringskosten	156.820	140.500	120.354
Inkoop leescafé	25.719	20.000	22.826
Autokosten	37.487	40.000	39.244
Kantoorkosten	108.310	104.000	110.275
Algemene kosten	2.035	-	959
Mediakosten	441.786	432.000	453.650
Organisatiekosten	102.328	90.000	80.514
Projectkosten	209.526	153.198	169.447
Beheerslasten	3.361.685	3.228.284	3.145.040
Exploitatieresultaat	-7.374	2.899	212.902
Rentebaten en soortgelijke opbrengsten	705	2.400	7.344
Rentelasten en soortgelijke kosten	-4.323	-5.881	-7.058
Som der financiële baten en lasten	-3.618	-3.481	286
Resultaat	-10.992	-582	213.188
Resultaat	-10.992	-582	213.188
Bestemming resultaat:			
Bestemmingsreserve Groot onderhoud	-	-	63.507
Bestemmingsreserve Organisatieontwikkeling	-	-	235.000
Overige reserve	-10.992	-	-85.319
	-10.992	-	213.188

Stichting Bibliotheken in de gemeente Emmen te Emmen

2.3 Kasstroomoverzicht over 2018

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode.

	2018		2017	
	€	€	€	€
Kasstroom uit operationele activiteiten				
Bedrijfsresultaat		-7.374		212.902
Aanpassingen voor:				
Afschrijvingen	156.473		148.929	
Mutatie voorzieningen	4.544		-16.317	
		161.017		132.612
Verandering in werkkapitaal:				
Vorraden en onderhanden werk	6.100		4.345	
Vorderingen	14.012		86.568	
Kortlopende schulden (excl. schulden aan kredietinstellingen)	120.516		-39.124	
		140.628		51.789
Kasstroom uit bedrijfsoperaties		294.271		397.303
Rentebaten en soortgelijke opbrengsten	705		7.344	
Rentelasten en soortgelijke kosten	-4.323		-7.058	
		-3.618		286
Kasstroom uit operationele activiteiten		290.653		397.589
Kasstroom uit investeringsactiviteiten				
Investerings in materiële vaste activa	-55.533		-61.424	
Desinvesteringen in materiële vaste activa	5.878			
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		-49.655		-61.424
Kasstroom uit financieringsactiviteiten				
Mutatie langlopende schulden	-58.321		-55.733	
Kasstroom uit financieringsactiviteiten		-58.321		-55.733
Mutatie geldmiddelen		<u>182.677</u>		<u>280.432</u>
Toelichting op de geldmiddelen				
Stand per 1 januari		1.548.601		1.268.169
Mutatie geldmiddelen		182.677		280.432
Stand per 31 december		<u>1.731.279</u>		<u>1.548.601</u>

2.4 Toelichting op de jaarrekening

ALGEMEEN

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met in Nederland algemeen aanvaarde grondslagen voor financiële verslaggeving, mede op basis van de Richtlijn voor de Jaarverslaggeving 640 'Organisaties zonder winststreven'.

Organisatie

Stichting Bibliotheken in de gemeente Emmen, statutair gevestigd te Emmen is ingeschreven bij de Kamer van Koophandel onder dossiernummer 04065203.

Activiteiten

De activiteiten van Stichting Bibliotheken in de gemeente Emmen, statutair gevestigd te Emmen, bestaan voornamelijk uit:

het bevorderen van de bibliotheekvoorziening en de informatieverstrekking in de ruimste zin in haar werkgebied.

Begrotingcijfers

De begrotingcijfers zijn gebaseerd op de door de Raad van Toezicht vastgestelde begroting, inclusief eventuele geautoriseerde wijzigingen.

Pensioenverplichtingen aan werknemers.

De dekkingsgraad van het pensioenfonds Openbare Bibliotheken bedraagt per eind december 2018 113,2% en ligt daarbij ruim boven de minimale grens van 104%. Er zijn geen nadere maatregelen nodig.

Wet Normering Topinkomens (WNT)

Voor de uitvoering van de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semi-publieke sector heeft de instelling zich gehouden aan de beleidsregels WNT 2018 en deze als normenkader bij het opstellen van de jaarrekening gehanteerd.

Vergelijking met voorgaand jaar

De gehanteerde grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd gebleven ten opzichte van het voorgaande jaar. De vergelijkende cijfers van het voorgaande boekjaar zijn, waar nodig, slechts qua rubricering voor vergelijkingsdoeleinden aangepast.

Schattingen

Om de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening te kunnen toepassen, is het nodig dat het bestuur van de stichting zich over verschillende zaken een oordeel vormt, en schattingen maakt die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen.

Indien het voor het geven van het in artikel 2:362 lid 1 BW vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de desbetreffende jaarrekeningposten.

Voorstel tot bestemming van het resultaat over het boekjaar 2018

Voor de verwerking van het saldo over het boekjaar 2018 wordt verwezen naar de staat van baten en lasten.

2.4 Toelichting op de jaarrekening

GRONDSLAGEN VOOR DE BALANSWAARDERING

Algemeen

De waardering van activa en passiva vindt plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij de desbetreffende grondslag voor de specifieke balanspost anders wordt vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarde.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd op verkrijgingsprijs of vervaardigingskosten, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en indien van toepassing met bijzondere waardeverminderingen. De afschrijvingen worden gebaseerd op de geschatte economische gebruiksduur en worden berekend op basis van een vast percentage van de verkrijgingsprijs of vervaardigingskosten, rekening houdend met een eventuele residuwaarde. Er wordt afgeschreven vanaf het moment van ingebruikneming. Op terreinen wordt niet afgeschreven.

Periodiek groot onderhoud wordt rechtstreeks ten laste van de staat van baten en lasten gebracht.

Vorraden

Gereed product en handelsgoederen

Vorraden gereed product en handelsgoederen worden gewaardeerd tegen kostprijs / vervaardigingsprijs of lagere netto-opbrengstwaarde.

De aanschaf van informatiedragers zoals boeken, tijdschriften en audiovisuele middelen komt in het jaar van aanschaf geheel ten laste van de baten en lasten.

Vorderingen

De kortlopende vorderingen betreffen de vorderingen met een looptijd korter dan één jaar. Deze worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. De reële waarde en geamortiseerde kostprijs zijn gelijk aan de nominale waarde. Noodzakelijk geachte voorzieningen voor het risico van oninbaarheid worden in mindering gebracht. Deze voorzieningen worden bepaald op basis van individuele beoordeling van de vorderingen.

Liquide middelen

De liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde en staan, voor zover niet anders vermeld, ter vrije beschikking van de stichting. Het betreffen de direct opeisbare vorderingen op kredietinstellingen en kasmiddelen.

Eigen vermogen

Vrij besteedbaar vermogen

Het vrij besteedbaar vermogen is dat gedeelte van het eigen vermogen waarover de daartoe bevoegde organen zonder belemmering door wettelijke of statutaire bepalingen kunnen beschikken voor het doel waarvoor de stichting is opgericht. De beperking vanwege de bestemmingsreserves zijn door het bestuur aangebracht en daarmee aan te merken als vrij besteedbaar vermogen.

2.4 Toelichting op de jaarrekening

Voorzieningen

Overige voorzieningen

Een voorziening wordt in de balans opgenomen, wanneer er sprake is van:

- > een in rechte afdwingbare of feitelijke verplichting, die het gevolg is van een gebeurtenis in het verleden; en
- > waarvan een betrouwbare schatting kan worden gemaakt; en
- > waarvan het waarschijnlijk is dat voor de afwikkeling van die verplichting een uitstroom van middelen nodig is.

Reorganisatievoorziening:

Deze voorziening heeft betrekking op kosten in verband met de reorganisatie van activiteiten en wordt gevormd indien voor de groep een feitelijke of juridische verplichting is ontstaan. Deze voorziening is in 2017 afgelopen.

Voorziening jubilea:

De jubileavoorziening heeft betrekking op toegezegde CAO-uitkeringen voor een 25-jarig, 40-jarig en 50 jarig dienstverband. De voorziening wordt opgenomen tegen de contante waarde van de verwachte uitkeringen gedurende het dienstverband. Bij de berekening van de voorziening wordt onder meer rekening gehouden met verwachte loonstijgingen en de blijfkans. Bij het contant maken is de marktrente van hoogwaardige ondernemingsobligaties ad 2% als disconteringsvoet gehanteerd.

Langlopende schulden

Langlopende schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Transactiekosten die direct zijn toe te rekenen aan de verwerving van de langlopende schulden worden in de waardering bij eerste verwerking opgenomen. Langlopende schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, zijnde het ontvangen bedrag rekening houdend met agio of disagio en onder aftrek van transactiekosten.

Het verschil tussen de bepaalde boekwaarde en de uiteindelijke aflossingswaarde wordt op basis van de effectieve rente gedurende de geschatte looptijd van de langlopende schulden in de winst-en-verliesrekening als interestlast verwerkt.

Kortlopende schulden

De kortlopende schulden betreffen de schulden met een looptijd korter dan één jaar. Deze worden bij eerste verwerking opgenomen tegen reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs.

2.4 Toelichting op de jaarrekening

GRONDSLAGEN VOOR DE RESULTAATBEPALING

Algemeen

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de opbrengstwaarde van de geleverde prestaties en de kosten en andere lasten over het jaar. De opbrengsten op transacties worden verantwoord in het jaar waarin zij zijn gerealiseerd.

Baten

Onder baten wordt verstaan de bedragen voor de in het verslagjaar geleverde goederen of diensten na aftrek van kortingen en dergelijke en van over de omzet geheven belastingen, alsmede de baten uit hoofde van giften, subsidies, sponsorbijdragen en overige ontvangsten.

Opbrengsten voortvloeiend uit de verkoop van goederen worden verantwoord op het moment dat alle belangrijke rechten op economische voordelen alsmede alle belangrijke risico's zijn overgegaan op de koper. De kostprijs van deze goederen wordt aan dezelfde periode toegerekend.

Opbrengsten van diensten worden opgenomen naar rato van de mate waarin de diensten zijn verricht. De kostprijs van deze diensten wordt aan dezelfde periode toegerekend.

Personeelsbeloningen

Lonen, salarissen en sociale lasten worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de staat van baten en lasten voor zover ze verschuldigd zijn aan werknemers.

Pensioenlasten

De pensioenverplichtingen aan werknemers zijn ondergebracht bij het bedrijfstakpensioenfonds voor openbare bibliotheken, Stichting Pensioenfonds Openbare Bibliotheken op basis van een middelloonregeling. De over het boekjaar verschuldigde premie wordt ten laste van het resultaat gebracht. Verder wordt beoordeeld of er naast de premie andere verplichtingen zijn uit toezeggingen aan werknemers. In dat geval wordt een voorziening opgenomen. Als de looptijd van deze verplichtingen zich over meerdere jaren uitstrekt wordt de voorziening gewaardeerd op contante waarde, berekend met een rentevoet op basis van het gemiddelde rendement van hoogwaardige ondernemingsobligaties. Vorderingen (niet zijnde premieafrekeningen) uit hoofde van de uitvoering- of verzekeringovereenkomst, zoals winstdelingen en restituties op basis van een besluit van het pensioenfonds, worden uitsluitend in de balans opgenomen als de ontvangst hiervan onherroepelijk vaststaat. De stichting kent geen andere verplichtingen tot het voldoen van aanvullende bijdragen in geval van tekorten van het pensioenfonds, anders dan het effect van hogere toekomstige premies.

Afschrijvingen

De afschrijvingen zijn berekend door middel van vaste percentages van de aanschafwaarde, op basis van de verwachte economische levensduur. Boekwinsten en -verliezen bij verkoop van de vaste activa zijn begrepen onder de afschrijvingen.

Projectopbrengsten en -kosten

Voor projecten met een korte doorlooptijd worden de kosten en bijbehorende opbrengsten verantwoord in het jaar van afronden van het project. Voor langlopende projecten, waarbinnen meerdere deelprojecten zijn te onderscheiden, vindt toerekening van de kosten en opbrengsten plaats naar rato van afronding van de deelprojecten.

GRONDSLAGEN VOOR DE OPSTELLING VAN HET KASSTROOMOVERZICHT

Het kasstroomoverzicht wordt opgesteld volgens de indirecte methode.

Stichting Bibliotheken in de gemeente Emmen te Emmen

2.5 Toelichting op de balans

ACTIVA

VASTE ACTIVA

Materiële vaste activa [1]

Het verloop van de materiële vaste activa wordt als volgt weergegeven:

	Bedrijfs- gebouwen en -terreinen	Inventaris	Vervoer- middelen	Totaal 2018
	€	€	€	€
Aanschafwaarde	863.746	866.389	453.244	2.183.379
Cumulatieve afschrijvingen	-84.736	-636.481	-319.535	-1.040.752
Boekwaarde per 1 januari	<u>779.010</u>	<u>229.908</u>	<u>133.709</u>	<u>1.142.627</u>
Investeringen	7.250	48.283	-	55.533
Desinvesteringen	-	-23.007	-	-23.007
Afschrijvingen desinvesteringen	-	17.129	-	17.129
Afschrijvingen	-21.532	-88.270	-40.793	-150.595
Mutaties 2018	<u>-14.282</u>	<u>-45.865</u>	<u>-40.793</u>	<u>-100.940</u>
Aanschafwaarde	870.996	891.665	453.244	2.215.905
Cumulatieve afschrijvingen	-106.268	-707.622	-360.328	-1.174.218
Boekwaarde per 31 december	<u>764.728</u>	<u>184.043</u>	<u>92.916</u>	<u>1.041.687</u>

Afschrijvingspercentages:

Bedrijfsgebouwen en -terreinen

2,5 - 10 %

Inventaris

15 - 20 %

Vervoermiddelen

10 %

WOZ waarden van de eigen panden

1.010.000

VLOTTENDE ACTIVA

Vorraden [2]

Voorraad VVV bonnen

	31-12-2018	31-12-2017
	€	€
Voorraad VVV bonnen	<u>-</u>	<u>6.100</u>

Vorderingen

Handelsdebiteuren [3]

Debiteuren

Debiteuren	<u>7.237</u>	<u>27.635</u>
------------	--------------	---------------

Een voorziening voor oninbare debiteuren wordt niet noodzakelijk geacht.

Belastingen en premies sociale verzekeringen [4]

Omzetbelasting

Omzetbelasting	<u>33.590</u>	<u>35.893</u>
----------------	---------------	---------------

2.5 Toelichting op de balans

	<u>31-12-2018</u>	<u>31-12-2017</u>
	€	€
Overige vorderingen [5]		
Borg huur busmagazijn	1.875	1.875
Vorderingen/vooruit betaald	76.379	10.208
Vorderingen gemeente	-	2.218
Rente deposito's	-	2.094
Vooruitbetaalde huur	-	53.170
	<u>78.254</u>	<u>69.565</u>
Liquide middelen [6]		
ABN 5096.79.544	50.897	37.835
Rabo r/c 0104 3670 40	173.592	58.758
Rabo Lenersrekening Speciaal 0104 3674 90	10.601	9.640
Rabo Pin leescafe 0114 5486 76	28.673	17.147
Rabo Leners 0104 3669 90	100.319	80.773
Vermogens spaarrekening 5545.04.588	565.243	563.150
Rabo Pin 0104 3670 16	35.103	50.917
NL20 RABO 3036 1126 93	757.351	725.318
Kas	1.996	1.696
Kruisposten Bibliotheek	200	-
Kruisposten	7.504	3.367
	<u>1.731.479</u>	<u>1.548.601</u>

2.5 Toelichting op de balans

PASSIVA

EIGEN VERMOGEN

Vrij besteedbaar vermogen

	<u>31-12-2018</u>	<u>31-12-2017</u>
	€	€
Bestemmingsreserves [7]		
Bestemmingsreserve bus	48.491	48.491
Bestemmingsreserve ICT	59.111	59.111
Bestemmingsreserve groot onderhoud	350.000	350.000
Bestemmingsreserve organisatie ontwikkeling	300.000	300.000
	<u>757.602</u>	<u>757.602</u>
 <i>Bestemmingsreserve bus</i>		
Stand per 31 december	<u>48.491</u>	<u>48.491</u>
Dit betreft de bestemmingsreserve voor de bibliobussen, bedoeld voor het invoeren van selfservice op de bussen, zodra dit technisch mogelijk is.		
 <i>Bestemmingsreserve ICT</i>		
Stand per 31 december	<u>59.111</u>	<u>59.111</u>
Dit betreft de bestemmingsreserve voor de invoering /innovatie van de selfservice in alle vestigingen.		
 <i>Bestemmingsreserve groot onderhoud</i>		
Stand per 1 januari	350.000	286.493
Bestemming resultaat boekjaar	-	63.507
Stand per 31 december	<u>350.000</u>	<u>350.000</u>
Dit betreft de bestemmingsreserve betreffende de opgebouwde voorziening groot onderhoud aan de eigen panden, alsmede de contractuele verplichtingen uit hoofde van huurovereenkomst Emmen.		
 <i>Bestemmingsreserve organisatie ontwikkeling</i>		
Stand per 1 januari	300.000	65.000
Bestemming resultaat boekjaar	-	235.000
Stand per 31 december	<u>300.000</u>	<u>300.000</u>
Dit betreft de bestemmingsreserve voor toekomstige formatieontwikkeling in het kader van de toekomstfunctie van de Bibliotheek.		
 Algemene Reserve [8]		
Stand per 1 januari	1.348.088	1.433.407
Bestemming resultaat boekjaar	-10.992	-85.319
Stand per 31 december	<u>1.337.096</u>	<u>1.348.088</u>

2.5 Toelichting op de balans

VOORZIENINGEN

	31-12-2018	31-12-2017
	€	€
Overige voorzieningen [9]		
Voorziening jubilea	45.639	41.095
<i>Reorganisatievoorziening</i>		
Stand per 1 januari	-	16.979
Onttrekking	-	-16.979
Stand per 31 december	-	-
<i>Voorziening jubilea</i>		
Stand per 1 januari	41.095	40.433
Dotatie	13.360	662
Onttrekking	-8.816	-
Stand per 31 december	45.639	41.095

LANGLOPENDE SCHULDEN

Schulden aan kredietinstellingen [10]

Lening Gemeente Emmen 0156	-	8.907
Lening Gemeente Emmen 441	-	52.124
	-	61.031

Het deel van de onderhandse leningen met een looptijd van langer dan 5 jaar bedraagt € nihil.

Lening Gemeente Emmen 0156

Hoofdsom	124.336	124.336
Aflossing voorgaande boekjaren	-106.987	-98.985
Stand per 1 januari	17.349	25.351
Aflossing	-8.442	-8.002
Stand per 31 december	8.907	17.349
Aflossingsverplichting komend boekjaar	-8.907	-8.442
Langlopend deel per 31 december	-	8.907

Deze lening is verstrekt ter financiering van de vestiging Nieuw Amsterdam. Het rentepercentage bedraagt 5,5%, vast tot en met 31 mei 2019. De aflossing is gebaseerd op een jaarlijkse annuïteit van € 9.396,-- , voor het laatst op 31 mei 2019.

Lening Gemeente Emmen 441

Hoofdsom	431.000	431.000
Aflossing voorgaande boekjaren	-328.997	-281.266
Stand per 1 januari	102.003	149.734
Aflossing	-49.879	-47.731
Stand per 31 december	52.124	102.003
Aflossingsverplichting komend boekjaar	-52.124	-49.879
Langlopend deel per 31 december	-	52.124

Deze lening is verstrekt ter financiering van de bibliobussen. Het rentepercentage bedraagt 4,5%, vast tot en met 24 november 2019. De aflossing is gebaseerd op een jaarlijkse annuïteit van € 54.469,-- , voor het laatst op 24 november 2019.

Stichting Bibliotheken in de gemeente Emmen te Emmen

2.5 Toelichting op de balans

KORTLOPENDE SCHULDEN

	31-12-2018	31-12-2017
	€	€
Schulden aan kredietinstellingen		
Rabobank CreditCard	200	-
Aflossingsverplichtingen komend boekjaar [11]		
Lening Gemeente Emmen 0156	8.907	8.442
Lening Gemeente Emmen 441	52.124	49.879
	<u>61.031</u>	<u>58.321</u>
Handelscrediteuren [12]		
Crediteuren	<u>113.002</u>	<u>64.102</u>
Belastingen en premies sociale verzekeringen [13]		
Loonheffing	53.935	56.844
Premies pensioen	22.661	38.689
	<u>76.596</u>	<u>95.533</u>
Overige schulden [14]		
Te betalen rente	1.074	2.295
Nog te betalen kosten	80.486	90.380
Reservering verlofrechten	59.540	60.208
Reservering vakantiegeld	66.847	62.035
Netto lonen	6.748	9.608
	<u>214.695</u>	<u>224.526</u>
Overlopende passiva [15]		
Vooruit ontvangen contributies 31/12	145.797	150.877
Projecten Emmen	132.584	29.154
Tussenrekening leners	8.005	5.971
	<u>286.386</u>	<u>186.002</u>

2.5 Toelichting op de balans

Niet in de balans opgenomen activa en verplichtingen

Meerjarige verplichtingen en belangrijke financiële verplichtingen

Huurverplichtingen

De stichting heeft huurcontracten afgesloten voor de huur van diverse panden. De huurverplichtingen bedragen:

Locatie	Bedrag	Looptijd	Opzegtermijn
Emmen	198.750	1-10-2021	1 jaar
Emmermeer	550	onbekend	onbekend
Bibliobusstalling	8.880	opzegbaar	1 jaar
Emmercompascuum	33.579	30-6-2024	1 jaar
Erica	8.000	31-8-2021	1 jaar
Schoonebeek	4.350	per jaar	3 maand

Stichting Bibliotheken in de gemeente Emmen te Emmen

2.6 Toelichting op de staat van baten en lasten

	2018	Begroting 2018	2017
	€	€	€
Subsidie gemeente [16]			
Bijdrage gemeente	2.500.485	2.500.485	2.475.728

Als voorwaarden voor subsidieverstrekking zijn gesteld de voorwaarden uit de Algemene Subsidieverordening van de gemeente Emmen. De subsidie betreft een structureel karakter en zijn door de gemeente bij beschikking vastgesteld.

Inkomsten gebruikers [17]

Contributies *)	269.625	280.000	299.611
Boeken	34.706	42.000	38.430
Media	3.052	5.000	3.678
Overige inkomsten gebruikers **)	97.103	45.000	76.260
	<u>404.486</u>	<u>372.000</u>	<u>417.979</u>

*) Contributies

De tarieven van de abonnementen per 1 januari 2018 waren, onveranderd, als volgt:

Jeugd t/m 18 jaar	gratis
Volwassenen vanaf 19 jaar:	
Basis abonnement (tot 125 items)	50,50
Groot abonnement (onbeperkt items)	62,00
Maand abonnement (tot 20 items)	10,--

**) Overige inkomsten gebruikers

De overige inkomsten gebruikers betreffen met name de opbrengsten bij verkoop van afgeschreven boeken (€18K) en de abonnementen + lidmaatschap educatieve afdeling (€ 63K). De kosten hiervan worden verantwoord onder de overige mediakosten.

Subsidie projecten [18]

Subsidies projecten	210.108	153.198	231.367
Opbrengsten projecten	26.616	-	23.957
	<u>236.724</u>	<u>153.198</u>	<u>255.324</u>

De projectsubsidies betreffen:

Dreumesuurtjes	45.198	45.198	44.750
Nationale voorleesdagen	-	8.000	8.000
Lees het verleden			9.000
Emmen Telt mee met Taal 2016 , afrekening	-		69.617
Emmen Telt mee met Taal 2017, afrekening	17.480		100.000
Emmen Telt mee met Taal 2018	113.515	100.000	-
Naar maatschappelijke bibliotheek 2018	33.915		

2.6 Toelichting op de staat van baten en lasten

	2018	Begroting 2018	2017
	€	€	€
Overige inkomsten [19]			
Detachering personeel *)	133.152	122.250	130.558
Verhuur gebouw	37.628	43.000	34.952
Leescafé	34.515	33.000	35.011
Overig	7.321	7.250	8.390
	<u>212.616</u>	<u>205.500</u>	<u>208.911</u>

*) Dit betreft de opbrengst voor het personeel dat wordt ingezet bij mediatheken van middelbare scholen in de gemeente Emmen.

Lonen en salarissen [20]

Brutolonen en salarissen	1.214.073	1.179.080	1.133.246
Reorganisatievoorziening	-	-	-16.979
Ontvangen ziekengeld	-4.397	-	-1.178
	<u>1.209.676</u>	<u>1.179.080</u>	<u>1.115.089</u>
Doorberekende loonkosten	-114.026	-103.382	-103.852
	<u>1.095.650</u>	<u>1.075.698</u>	<u>1.011.237</u>

Gemiddeld aantal werknemers:

Gedurende het jaar 2018 waren gemiddeld 33,8 werknemers in dienst op basis van een fulltime dienstverband. In het jaar 2017 waren dit 32,5 werknemers.

Ultimo 2018 waren er 53 (2017: 50) medewerkers in dienst.

Wet Normering Topinkomens

Op 1 januari 2013 is de Wet Normering Topinkomens (WNT) in werking getreden. De WNT is van toepassing op de Stichting Bibliotheken in de gemeente Emmen.

Mevrouw M. Brons kwalificeert voor de WNT als leidinggevende topfunctionaris met dienstbetrekking. Zij was gedurende geheel 2017 en 2018 directeur van de stichting met een deeltijdfactor 1,0. Het individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum is voor 2018 € 189.000 (2017 € 181.000). De directeur heeft in 2018 een beloning inclusief belastbare onkostenvergoedingen ontvangen van € 94.515 en daarnaast is sprake van beloningen betaalbaar op termijn (pensioenpremies) van € 12.727 (2017: resp. € 89.250 en € 11.963). De R.V.T leden hebben geen dienstverband met de stichting en ontvangen geen bezoldiging zoals bedoeld in de Wet Normering Topinkomens. Wel ontvangen zij een onbelaste kostenvergoeding.

Voor een nadere opstelling van de samenstelling van de raad van toezicht en het bestuur verwijzen wij naar de laatste pagina van 2.6.

Sociale lasten [21]

Sociale lasten	<u>203.658</u>	<u>202.944</u>	<u>182.275</u>
----------------	----------------	----------------	----------------

Pensioenlasten [22]

Pensioenpremie personeel	<u>184.668</u>	<u>200.444</u>	<u>175.431</u>
--------------------------	----------------	----------------	----------------

Afschrijvingen materiële vaste activa [23]

Bedrijfsgebouwen en -terreinen	21.532	21.000	21.229
Inventaris	94.148	88.000	86.907
Vervoermiddelen	40.793	41.000	40.793
Boekresultaat materiële vaste activa	5.878	-	-
	<u>162.351</u>	<u>150.000</u>	<u>148.929</u>

2.6 Toelichting op de staat van baten en lasten

	2018	Begroting 2018	2017
	€	€	€
Overige personeelskosten [24]			
Subsidies loonkosten	-14.769	-15.000	-15.193
Jubilea kosten	13.722	5.000	662
Salaris- en HR-administratie	25.416	24.000	20.328
Kantinekosten	4.246	5.000	3.415
Reis- en verblijfkosten omslag	39.426	33.000	46.591
Scholing personeel *)	33.695	42.000	23.246
Uitzendkrachten/detacheringen	53.630	50.000	63.826
Arbodienst	2.942	2.500	4.416
Overige personeelskosten	12.850	10.000	8.135
Doorb. diensten Biblionet pers.kosten	3.363	5.000	7.216
	<u>174.521</u>	<u>161.500</u>	<u>162.642</u>

In 2018 is gebruik gemaakt van de uitruilregeling vakantiegeld voor reiskostenvergoeding.

*) De Scholingskosten waren in 2017 lager, vanwege een bijdrage VOB in 2017 ter grootte van € 7.450 voor studiekosten uit 2016.

Huisvestingskosten [25]

Huur gebouwen *)	264.213	250.000	247.306
Belastingen	15.052	14.500	14.022
Onderhoud gebouwen	21.459	25.000	27.833
Gas, water en electra	43.315	44.500	59.573
Verzekering onroerend goed	10.246	12.500	11.610
Schoonmaakkosten	66.190	70.000	66.451
Overige huisvestingskosten ***)	36.351	41.500	40.462
	<u>456.826</u>	<u>458.000</u>	<u>467.257</u>

*) Huur gebouwen

Dit betreft de huur van de bibliotheken in Schoonebeek, Emmer-Compasuum, Emmen, alsmede de ruimten in Emmermeer en Erica en voor de stalling van de bibliobussen in Emmen.

***) Overige huisvestingskosten

Hieronder vallen met name de kosten voor klein onderhoud en beveiliging en herinrichting.

2.6 Toelichting op de staat van baten en lasten

	2018	Begroting 2018	2017
	€	€	€
Automatiseringskosten [26]			
Kosten ICT beheer	107.461	95.000	95.518
Huur hard/software	5.518	1.000	1.433
Lijnhuur, onderhoud	679	1.000	1.166
Materiaal automatisering	6.248	7.000	2.299
Doorb. diensten Biblionet aut. kosten	15.720	6.500	10.582
Inhuur Batubara	21.194	30.000	9.356
	<u>156.820</u>	<u>140.500</u>	<u>120.354</u>
De doorberekende automatiseringskosten Biblionet zijn hoger dan begroot, vanwege het verhogen van de tarieven voor het gebruik van de software.			
Inkoop leescafé [27]			
Inkoop leescafé Emmen	25.719	20.000	22.826
	<u>25.719</u>	<u>20.000</u>	<u>22.826</u>
Autokosten [28]			
Brandstoffen	11.572	12.000	11.079
Reparatie en onderhoud	13.583	15.000	16.224
Verzekering	4.330	4.500	4.028
Motorrijtuigenbelasting	635	600	608
Mobiele communicatie	3.271	4.000	3.160
Wasserette bibliobussen	347	500	495
Overige autokosten	3.749	3.400	3.650
	<u>37.487</u>	<u>40.000</u>	<u>39.244</u>
Kantoorkosten [29]			
Kantoorbenodigdheden	10.391	6.500	8.272
Vracht & porti	4.638	6.500	5.505
Bank- en girokosten	3.210	3.000	2.112
Telecommunicatie	10.478	10.000	8.066
Kopieerkosten	17.129	25.000	26.561
Lenersadministratie	3.527	2.000	-
Reparatie en onderhoud kantoorinventaris	-	-	388
Aandeel fin. administratie	59.685	50.000	58.650
Overige kantoorkosten	-748	1.000	721
	<u>108.310</u>	<u>104.000</u>	<u>110.275</u>

Stichting Bibliotheken in de gemeente Emmen te Emmen

2.6 Toelichting op de staat van baten en lasten

	2018	Begroting 2018	2017
	€	€	€
Algemene kosten [30]			
Overig onvoorzien	84	-	119
Kosten cursussen	1.836	-	840
Kosten dBos	115	-	-
	<u>2.035</u>	<u>-</u>	<u>959</u>

Mediakosten [31]			
Aankoop/huur boeken	220.044	207.000	203.305
Aankoop/huur overige media	29.094	53.000	41.963
Abonnementen tijdschriften	28.520	30.000	31.777
Leenrecht	69.916	82.000	82.034
Overige media kosten	94.212	60.000	94.571
	<u>441.786</u>	<u>432.000</u>	<u>453.650</u>

De overige mediakosten bestaan grotendeels uit de bijdrage aan Biblionet (€ 29K) en Schrijvers/Educatie (€ 36K), waarmee deze hoger zijn dan begroot. Verwezen wordt overigens ook naar de hogere opbrengsten van de educatieve afdeling onder de inkomsten gebruikers.

Organisatiekosten [32]			
Bestuurskosten/vergoedingen	659	1.000	535
Publiciteit/voorlichting/promotie	54.120	40.000	34.051
Representatie	237	1.000	260
Contributies	14.766	20.000	13.585
Accountantskosten	12.000	11.000	10.919
Overige bestuurs- en organisatiekosten	20.546	17.000	21.164
	<u>102.328</u>	<u>90.000</u>	<u>80.514</u>

Projectkosten [33]			
Kosten projecten	95.500	153.198	65.595
Loonkosten projecten	114.026	-	103.852
	<u>209.526</u>	<u>153.198</u>	<u>169.447</u>

De loonkosten en overige kosten projecten liggen hoger dan begroot, vanwege de lager begrote projecten, waaronder Emmen Telt Mee Met Taal en provinciale subsidie. Hiertegenover staan ook de verhoogde subsidie- en opbrengst projecten.

Financiële baten en lasten

Rentebaten en soortgelijke opbrengsten [34]

Rente rekening courant Biblionet Drenthe	178	-	-
Rente lening u/g Van Dijk	-	-	5.250
Rente banken	527	2.400	2.094
	<u>705</u>	<u>2.400</u>	<u>7.344</u>

Rentelasten en soortgelijke kosten [35]

Hypotheekrente	<u>4.323</u>	<u>5.881</u>	<u>7.058</u>
----------------	--------------	--------------	--------------

Stichting Bibliotheken in de gemeente Emmen te Emmen

2.6 Toelichting op de staat van baten en lasten

2018	Begroting 2018	2017
€	€	€

Wet Normering Topinkomens

In 2017 heeft er een wijziging plaatsgevonden in het bestuursmodel; de directeur is benoemd tot bestuurder van de stichting, terwijl de bestuursleden zitting hebben genomen in de Raad van Toezicht. De R.V.T leden hebben geen dienstverband met de stichting en ontvangen geen bezoldiging zoals bedoeld in de Wet Normering Topinkomens. Wel ontvangen zij een onbelaste kostenvergoeding.

De stichting had in 2018 en 2017 de volgende samenstelling:

	2018	2017
dhr J.C. Fransen, voorzitter bestuur	-	tot 19/5/17
dhr J.C. Fransen, voorzitter RvT	v.a. 19/5/17	v.a. 19/5/17
dhr. H.J. van der Scheer, voorzitter RVT	v.a. 19/12/18	-
dhr. H.J. van der Scheer, lid	v.a. 7/5/18	-
dhr. W. Snippe, penningmeester	-	tot 19/5/17
dhr. W. Snippe, penningmeester RvT	x	v.a. 19/5/17
mw. I. Hoogland-Foppen, secretaris	-	tot 19/5/17
mw. I. Hoogland-Foppen, secretaris RvT	tot 7/5/18	v.a. 19/5/17
mw A. Sanders, lid	-	tot 19/5/17
mw A. Sanders, lid RvT	x	v.a. 19/5/17
mw. Y. Fuhler, lid	-	tot 19/5/17
mw. Y. Fuhler, lid RvT	tot 7/5/18	v.a. 19/5/17
mw. G Hilgen, lid	-	tot 19/5/17
mw. G Hilgen, lid RvT	x	v.a. 19/5/17
dhr. J. Gernaat	v.a. 7/5/18	-
mw. M. Brons, directeur	x	x

Emmen,
Stichting Bibliotheken in de gemeente Emmen

M. Brons (Directeur)	H.J. van der Scheer	(Voorzitter RvT)
	W. Snippe (penningmeester RvT)	
	J. Gernaat (lid RvT)	
	G. Hilgen (lid RvT)	
	A. Sanders (lid RvT)	

3.1 Controleverklaring

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Stichting Bibliotheken in de gemeente Emmen
Noorderplein 101
7811MG Emmen

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: de raad van toezicht van Stichting Openbare Bibliotheken in de Gemeente Emmen

A. Verklaring over de in het jaarrapport opgenomen jaarrekening 2018

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2018 van Stichting Openbare Bibliotheken in de Gemeente Emmen te Emmen gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in dit jaarrapport opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Openbare Bibliotheken in de Gemeente Emmen per 31 december 2018 en van het resultaat over 2018 in overeenstemming met de in Nederland geldende RJ-Richtlijn 640 Organisaties zonder winststreven en de bepalingen van en krachtens de Wet normering topinkomens (WNT).

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2018;
2. de staat van baten en lasten over 2018; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en het Controleprotocol WNT 2018. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Openbare Bibliotheken in de Gemeente Emmen zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2018 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1, sub j Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

B. Verklaring over de in het jaarrapport opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarrapport andere informatie, die bestaat uit het bestuursverslag.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de controle of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie in overeenstemming met RJ-Richtlijn 640 Organisaties zonder winststreven.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met de in Nederland geldende RJ-Richtlijn 640 Organisaties zonder winststreven en de bepalingen van en krachtens de WNT. In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de stichting in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de stichting te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Controleprotocol WNT 2018, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de stichting;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;

- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de onderneming haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een onderneming haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen;
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met de raad van toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Steenwijk, 4 juni 2019

mth accountants & adviseurs B.V.

Was getekend

drs. L.J.T. Boerboom RA